

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. №

Проект!

София,2022 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от

Асен Василев – заместник министър-председател по еврофондовете и
министър на финансите

Относно: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане в Министерския съвет проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки.

Необходимостта от предлаганите изменения в нормативната уредба в областта на обществените поръчки се налагат поради две основни групи причини:

- постигане на съответствие на закона с изискванията на европейското законодателство в областта на обществените поръчки;
- преодоляване на констатирани проблеми в практиката на възложителите.

Част от предложените в законопроекта промени са свързани със задължението за транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2019/1161 за изменение на Директива 2009/33/ЕО за насърчаването на чисти и енергийноэффективни пътни превозни средства, в частта относно обществените поръчки. Срокът за нейното въвеждане от държавите членки е 2 август 2021 г. Към настоящия момент Европейската комисия (ЕК) е стартирала процедура за нарушение № 2021/0378 срещу Република България за нетранспониране в срок на акта.

Промените, направени с новата директива изискват държавите членки да достигнат минимални проценти за чисти превозни средства спрямо общия брой превозни средства, обхванати от договорите за обществени поръчки и концесии за услуги, до определен период. Условието за постигане на целите се определят от

страната членка съобразно транспортната политика и националната нормативна уредба.

За въвеждане на директивата по отношение на обществените поръчки, в ЗОП се въвежда задължение при доставката на определени категории превозни средства, както и при възлагане на определени видове услуги (за превози по автобусни линии съгласно [Регламент \(ЕО\) № 1370/2007](#) и тези, посочени в новото приложение № 21) възложителите да поставят изисквания, съответстващи на критериите за чисти превозни средства.

Със законопроекта се предлага изискванията към чистите превозни средства да се определят с наредба на министъра на транспорта и съобщенията.

За постигане на заложените нива за България е предвидено Министерският съвет да определи възложителите, които са длъжни да прилагат изискванията за чисти превозни средства, както и делът на чистите превозни средства, които възложителите следва да постигнат през различните периоди. Този подход ще позволи по-голяма гъвкавост при дефиниране на групите задължени субекти.

В преходна разпоредба е уредено задължение за възложителите да изпращат обобщена информация до АОП за възложените от тях поръчки, в които има изисквания за чисти превозни средства. То произтича от ангажиментите на Република България по прилагане на Директива (ЕС) 2019/1161 за своевременно уведомяване на Европейската комисия за постигнатите минимални цели.

Другата част от тази група промени се отнасят до правилното транспониране на изискванията на Директива 2014/24/ЕС и отразяват ангажиментите на Република България по повод процедура за нарушение № 2018/2268 по описа на Европейската комисия (ЕК).

В тази връзка е предложена отмяна на три от изключенията от приложното поле на закона. Първото се отнася до договорите, свързани с изграждане и поддръжка на инженерни съоръжения от възпрепятстващ тип с цел опазване на държавната граница. Второто се прилага при закупуване от лечебни заведения за болнична помощ на лекарствени продукти, включени в списъка по чл. 266а, ал. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Третото изключение касае възлагането на дейности в горски територии за създаване на гори, добив на дървесина и недървесни горски продукти.

Друга промяна, свързана с цитираната процедура за нарушение, се отнася до кръга на възложителите. С редакцията на чл. 5, ал. 2, т. 16 от ЗОП се отменя изискването за вида на собствеността по отношение на лечебните заведения. Независимо дали са частни или държавни, те попадат сред възложителите, при условие че повече от 50 на сто от приходите им са от държавния и/или общинския бюджет, и от бюджета на Националната здравноосигурителна каса. В тази връзка е направено предложение за отмяна на част от дефиницията в § 2, т. 43 (трети абзац) от ДР на ЗОП.

Важна част от промените от втората група засягат изключенията по чл. 14, ал. 1, т. 5-7 от ЗОП, познати като вътрешно „in house“ възлагане. Тези изключения са

допустими, когато директно се възлагат поръчки на юридическо лице, свързано с възложителя по начин, за който се приема, че за изпълнението на поръчката възложителят използва собствените си ресурси. Това предполага лицето да има капацитет да изпълни самостоятелно съответните дейности (да предостави услугата, да произведе исканата от възложителя стока и т.н.), т.е. без да ги превъзлага на друг.

С оглед неправомерно прилагане на посочените изключения в практиката, със законопроекта се въвежда забрана за изпълнителя да превъзлага предмета на договора или части от него на други лица. Аналогична забрана е предложена и по отношение сключване на договор от секторен възложител със свързано предприятие, съответно до вътрешно „in house“ възлагане при договори в областите отбрана и сигурност (чл. 15, ал. 2 и чл. 149, ал. 7 от ЗОП).

Нарушаването на предложената забрана за превъзлагане е скрепено с нова административнонаказателна разпоредба.

С цел по-голяма публичност и контрол при прилагане на тези изключения се въвежда задължение за възложителите да публикуват в Регистъра на обществените поръчки сключените договори и анексите към тях, ведно с приложенията. За осигуряване проследимост на разходваните средства при изпълнение на тези договори се предлага въвеждане на задължение за възложителите всяко тримесечие да публикуват в профила на купувача информация за всички извършени плащания, включително и за авансовите такива.

Друга промяна, свързана с практиката, засяга начина на определяне на сроковете за получаване на оферти. Когато за тяхното изготвяне е необходимо посещение на обекта или проверка на място на допълнителни документи се предлага възложителите да определят срок за оферти най-малко с 5 дни по-дълъг от минимално определения.

Предложено е отпадане на възможността за оценяване на начина на изпълнение на поръчката. Целта е преодоляване на установени в практиката нарушения и грешки, свързани с формулиране на този тип показател в методиката за оценка.

С цел осигуряване и запазване на конкуренцията е предвидена забрана за отстраняване на оферти единствено за формални несъответствия, които по същество не променят фактите относно липсата на основания за отстраняване, съответствието с критериите за подбор и съдържанието на офертата. Поради това те не влияят върху възможността предложението да бъде оценено обективно, както и върху качеството на целения краен резултат от изпълнението.

Предложена е промяна и в чл. 111 от ЗОП относно вида и размера на гаранцията за изпълнение, съответно за авансово предоставени средства. С редакцията процентът на гаранцията за изпълнение се увеличава от 5 на 10 на сто. Това не засяга запазените поръчки по чл. 12 от ЗОП, при които се запазва досегашният размер. С изменението в ал. 3 се цели покриване от изпълнителя на целия размер на авансово предоставените средства. Предлага се възможността за избор на застраховката като вид гаранция да се ограничи само до случаите, при които стойността на получения аванс, както и на определената гаранция за изпълнение не надвишава 500 000 лв. Предлаганата мярка е

с оглед защита на възложителите от потенциален риск от невъзможност за удовлетворяване на претенции им при по-големи суми.

При т. нар. договори под условие се предлага гаранцията за изпълнение да се внесе от изпълнителя след потвърждение от възложителя за осигурено финансиране, а не при сключване на договор. Целта е да не се задържат средства на изпълнителя в периода на отлагане изпълнението на поръчката.

Във връзка с констатирани затруднения при изготвяне и одобряване на стандартизирани изисквания и документи се предвижда инициатива за тяхното разработване да имат както възложителите, така и министърът на финансите, който е единствено отговорен за тяхното одобряване.

В законопроекта се предлагат промени, свързани с външния контрол, осъществяван от Агенцията по обществени поръчки (АОП), с които се разширява неговият обхват. Предвижда се въвеждането на задължителен предварителен контрол на всички процедури на стойност над 5 000 000 лв. Целта е да се обхванат всички значими обществени поръчки, по отношение на които е налице голям обществен интерес, предвид значителните финансови ресурси, които се разходват при тях и по-високата степен на риск от допускане на нарушения при откриването.

Освен контрола, осъществяван от АОП, с цел повишаване на прозрачността във възлагателния процес, в глава тридесет и първа от част седма е предложен нов раздел Ia „Текущ контрол и одиторско мнение“. Предложена е нова форма на осъществяване на контрол, както и даване на одиторско мнение. Въвежда се възможност министърът на финансите да определи лица, които да участват като наблюдатели в работата на комисията при провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки, чиято стойност надвишава европейските прагове. Даването на одиторско мнение засяга възложителите, в чиято организация има изградено звено за вътрешен одит по чл. 12 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

Звеното ще изпълнява одитен ангажимент за консултиране при всяка обществена поръчка, чиято стойност е равна или по-голяма от 10 на сто от бюджета на възложителя или е равна или по-голяма от 5 000 000 лв.

С оглед осигуряване на по-голяма гаранция за правото на засегнатите заинтересовани лица да поискат унищожение на договор или на рамково споразумение, е предложена промяна в срока, в който това право може да бъде упражнено – от една на три години.

Във връзка с предлаганите промени в законопроекта са включени и съответните преходни разпоредби.

С приемането на законопроекта се цели осигуряване на съответствие на закона с приложимото европейско законодателство в областта, поради което той се придружава от справка за съответствие с Директива (ЕС) 2019/1161.

Законопроектът не подлежи на нотификацията съгласно Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите

регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ, L 241/1 от 17 септември 2015 г.).

За прилагане на промените в проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания по бюджета на Министерството на финансите за допълнителни до 30 щатни бройки. Те са свързани с разширяване на предварителния контрол на АОП чрез въвеждане на задължителна проверка на всички процедури за възлагане на договори на стойност над 5 000 000 лв. Необходимите средства ще бъдат осигурени чрез вътрешно компенсирание по бюджета и структурите в системата на Министерството на финансите.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към него е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

В съответствие с изискванията на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация законопроектът е съгласуван с останалите министри, с дирекция „Правна“, дирекция „Икономическа и социална политика“ и дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“ в администрацията на Министерския съвет, с Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и с други държавни органи, чиято дейност е свързана или се засяга от законопроекта. Получените становища с приети предложения са отразени в него, а мотивите за отхвърлянето на останалите бележки са посочени в приложената таблица - справка. В съответствие с чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на акт се придружава от справка за съответствието с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека, изготвена от Министерството на правосъдието.

По законопроекта са проведени обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, като законопроектът, заедно с мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на администрацията на Министерския съвет са публикувани за обществени консултации за срок от 30 дни на Портала за обществени консултации, както и на интернет страниците на Министерството на финансите и на Агенцията по обществени поръчки. В съответствие с чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справката за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения в резултат на проведените обществени консултации е публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид изложеното и на основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 8, ал. 4, т. 1 и ал. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме решение, с което да одобри проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект;
2. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки;
3. съгласувателни становища;
4. справка за отразените становища;
5. финансова обосновка;
6. съобщение за средствата за масово осведомяване;
7. мотиви към законопроекта;
8. частична предварителна оценка на въздействието на законопроекта;
9. становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет;
10. справка за съответствие с Директива 2019/1161/ЕС;
11. справка за съответствието с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.

**ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
ЕВРОФОНДОВЕТЕ И МИНИСТЪР НА
ФИНАНСИТЕ:**

(Асен Василев)